

**DECIZIE**

27 martie 2019

**mun. Chișinău**

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte  
Judecători

Vladimir Timofti  
Anatolie Țurcan  
Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Pîslaru Vitalie în numele inculpatului Bezede Ion, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 30 mai 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui

*Bezede Ion XXXXXX, născut la XXXXXX,  
originar din s. XXXXX, r-nul XXXXX,  
domiciliat în s. XXXXX, r-nul XXXXX.*

**Termenul de examinare a cauzei:**

**Prima instanță:** 16.08.2017– 30.05.2018;

**Instanța de apel:** 21.06.2018– 07.11.2018;

**Instanța de recurs:** 21.01.2019– 27.03.2019.

Asupra admisibilității recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

**C O N S T A T Ă :**

**1.** Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 30.05.2018, Bezede Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(3) Cod penal, la 5 ani închisoare.

În baza art.90 Cod penal, pedeapsa aplicată a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

S-a dispus încasarea de la Bezede Ion în beneficiul lui Bezede Nicolae suma de 2 780 lei cu titlu de prejudiciu material, 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 5 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

**2.** Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că Bezede Ion la 24.03.2017 în jurul orei 01<sup>00</sup>, aflându-se în s. Bursuc, r-nul Florești, în timp ce ieșea din gospodăria ce-i aparține, acționând intenționat și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, încălcând în mod grosolan și demonstrativ regulile morale și sociale de conviețuire, văzându-l pe Bezede Nicolae, care se afla în preajma porții gospodăriei menționate, sub pretextul că, acesta a avut un conflict la moment cu fiul său, cu scopul de a-l amenința, a efectuat o împușcătură în sus din arma sa personală de model ”MP-155” calibrul 12X76 mm cu nr.1315502860, apoi continuându-și acțiunile sale huliganice, în

timp ce se afla în fața gospodăriei sale, a mai efectuat încă 4 împușcături în direcția automobilului de modelul XXXXX cu n/î XXXX ce aparține lui Bezede Nicolae, în urma cărui fapt i-au fost deteriorate 3 anvelope. Totodată în timpul efectuării împușcăturii de către Bezede Ion, un alice a ricoșat în direcția lui Bezede Nicolae cauzându-i potrivit raportului de expertiză judiciară nr.57D din 18.04.2017 vătămări corporale ușoare.

**3.** Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul V. Pîslaru în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare argumentând următoarele:

- instanța de fond a dat apreciere eronată probelor;
- probele au fost descrise în cuprinsul sentinței selectiv, iar declarațiile martorilor nu au fost redactate complet;
- prejudiciul material și moral dispus spre încasare nu a fost argumentat legal;
- instanța a expus distorsionat conținutul declarațiilor unor martori racordându-le scopului de învinuire a lui I. Bezede;
- instanța de fond a ignorat încălcarea unor prevederi legale admise de către OUP care duc la neadmiterea probelor;
- sentința contravine prevederilor art.385 alin.(1) Cod de procedură penală.

**4.** Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2018 apelul declarat a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a constatat că prima instanță, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a verificat complet, sub toate aspectele în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei și concludentei, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal, care se confirmă prin probele acumulate la dosar și cercetate în ședințele de judecată, probe, care sunt pertinente, concludente, utile, veridice și coroborează între ele.

Instanța de apel, raportând declarațiile inculpatului, care nu recunoaște vina, a constatat că acestea sunt făcute în scopul de a denatura adevărul și a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise, or cele declarate de I. Bezede vin în contradicție cu probele cercetate și apreciat prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală și care succesiv coroborează între ele, demonstrând vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate.

În opinia colegiului, instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului a ținut cont de prevederile art.61, 75 Cod penal, precum și a luat în considerație toate circumstanțele reale și personale, stabilindu-i vinovatului o pedeapsă echitabilă și proporțională gravității faptei comise.

Referitor la acțiunea civilă, Colegiul penal a apreciat ca fiind justă și întemeiată soluția instanței de fond, or, partea vătămată a înaintat o cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material, moral și cheltuielile de judecată, prezentând în acest sens bonul de plată din nr.000330.03.2017, prin care se confirmă că și-a schimbat anvelopele deteriorate de I. Bezede cu suma de 2 780 lei. (f.d.230 vol. I), bonul de plată seria PL nr.079066 din 22.05.2017 cu suma de 5000 lei (f.d.232 vol. I), iar în argumentarea pretențiilor morale partea vătămată a invocat că, în urma acțiunilor ilegale a lui Bezede Ion, a suportat suferințe psihice și fizice atât el, cât familia sa.

Colegiul a respins versiunea și argumentele prezentate de inculpat și apărătorul acestuia pe care le-a apreciat ca fiind o evidentă formă de sustragere de la răspunderea penală pentru infracțiunea săvârșită, or, în speță s-a stabilit cert și fără careva dubii, că

faptele expuse în învinuire s-au confirmat prin probe administrate și cercetate în ședința de judecată, suplimentar în instanța de apel. Astfel, Colegiul penal a considerat, că instanța de fond a apreciat probele la justa valoarea prin prisma pertinentei, concludenței, veridicității, utilității și în coroborarea dintre ele. Ședința de judecată s-a desfășurat cu asigurarea tuturor părților procesului penal posibilității de exercitare a drepturilor sale procesuale și procedurale, inclusiv de a-și prezenta probele în susținerea poziției sale.

Chiar și dacă unele evenimente ale faptei sau început și sau desfășurat pe proprietatea lui Bezede Ion, aceasta nu-l legitimează la aplicarea armei, cu urmările survenite. Pretinsele ilegalități ale părții vătămate, invocate de apărare, sânt niște acțiuni separate. Colegiul a reținut că n-a fost nici o necesitate pentru I. Bezede de a aplica arma, or, inculpatul putea să-și apere fiul, după cum afirmă, și fără aplicarea armei, cu atât mai mult, că acolo erau mai multe persoane, care sau implicat în aplanarea situației de conflict. Instanța de recurs a reținut că evenimentele faptei au fost descrise amănunțit în sentință, cu referire la probe, acestea fiind analizate sub toate aspectele. La fel s-a reținut că instanța de fond motivat a statuat asupra pretinsei legitimei apărări și extremei necesități, iar declarațiile persoanelor audiate în cadrul examinării cauzei cuprind informații suficiente pentru confirmarea faptei infracționale. Inclusiv și declarațiile martorilor care cunosc circumstanțele celor întâmplate din cuvintele altora, sunt o confirmare indirectă a circumstanțelor cauzei.

5. Nefiind de acord cu hotărârile judecătorești pronunțate de instanțele de fond cu recurs ordinar le-a contestat avocatul V. Pîslari în numele inculpatului, care invocând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 5), 6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În motivarea recursului declarat s-au invocat următoarele argumente:

- cauza în instanța de apel a fost examinată în lipsa părții vătămate și a reprezentantului acestuia, prin ce inculpatului i-a fost încălcat dreptul la apărare, deoarece acesta nu a avut posibilitatea de a acorda întrebări;

-instanța de apel nu a verificat sub toate aspectele și obiectiv circumstanțele cauzei, și contrar prevederilor art.414 Cod de procedură penală a respins solicitările apărării de a audia suplimentar martorii;

- concluziile instanței prin care se indică că - „I. Bezede a efectuat împușcături din armă în direcția lui N. Bezede și a automobilului acestuia”, sunt eronate și contravin declarațiilor tuturor martorilor și a părții vătămate, deoarece inculpatul a tras o împușcătură în sus și separat în fiecare cauciuc al automobilului pentru a reține infractorul, dar nu în direcția lui N. Bezede;

- instanța de apel a menționat că „prima instanță just a apreciat critic declarațiile inculpatului, care vin în contradicție cu materialele cauzei și depozițiile părții vătămate și a martorilor”, însă acest motiv este contradictoriu atât declarațiilor inculpatului cât și martorilor participanți la eveniment care nu au fost verificate în apel prin citirea lor sau prin audierea martorilor;

- concluzia instanței precum că „nu a fost nici o necesitate a lui I. Bezede de a aplica arma, iar inculpatul își putea apăra ful său și fără aplicarea armei” este neîntemeiată or vizita a doi indivizi pe timp de noapte și atacul fizic asupra fiului său l-au condiționat pe inculpat să-și apere de sine stătător fiul prin somare, folosind arma, acțiune care este permisă și recomandată de instrucțiunile instituțiilor de forță. Persoanele prezente la conflict nu s-au implicat efectiv în conflict și nu se cunoaște care ar fi fost consecințele conflictului fizic dacă I. Bezede nu și-ar fi apărat efectiv familia;

- argumentul invocat de apărare precum că instanța de fond a descris selectiv probele și a distorsionat declarațiile unor martori nu a fost verificat de către instanța de apel;
- instanța de apel nu a verificat faptul că prima instanță nu a expus în sentință integral declarațiile martorilor P. Torozan, Gh. Bezede și V. Leșan;
- instanța de apel nu a verificat argumentul invocat că - instanța de fond neîntemeiat a dispus confiscarea specială a armei de model „Baical”, fiind ignorat faptul că I. Bezede a folosit această armă fiind în legitimă apărare, în scop de reținere a infractorului, în stare de extremă necesitate;
- organul de urmărire penală, contrar prevederilor art.94 alin. (1) pct.10 CPP, cât și instanța de fond, au admis ca probe declarațiile martorilor D. Pascari, P. Pascari și O. Pascari, care au făcut declarații din cele auzite de la partea vătămată;
- instanța de fond a ignorat faptul că cauciucurile au fost decuplate de la automobil personal de partea vătămată în lipsa polițistului, astfel modul de ridicare a fost fraudat;
- instanțele de fond eronat au concluzionat că ograda inculpatului este un loc public;
- fapta nu întrunește elementele infracțiunii incriminate, or instanța de fond nu a dovedit intenția inculpatului de a săvârși infracțiunea, astfel în speță lipsește cu desăvârșire latura subiectivă a acestei infracțiuni;
- faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, or, din planul geometric rezultă că atât ograda cât și segmentul de la poarta ogrăzii până la drumul de intrare sunt proprietatea inculpatului;
- instanțele de fond au dat o apreciere eronată acțiunilor presupusei părți vătămate, care noaptea, inopinat a pătruns pe proprietatea inculpatului pentru careva reglări de conturi, fapt care cade sub incidența art.179 alin. (1) Cod penal, acesta i-a produs vătămare intenționată medie fiului inculpatului, care la fel cade sub incidența art.152 alin. (1) Cod penal, în privința acestor fapte infracționale a fost pornită o cauză penală care se examinează de către Judecătoria Soroca, sediul Florești;
- instanțele de fond nu s-au pronunțat asupra rechizitoriului pe cauza penală nr. 2017380199 cu privire la acuzarea lui N. Bezede, presupusa parte vătămată în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.179 alin.(1) și 152 alin. (1) Cod penal;
- nu au fost apreciate de către instanțele de fond declarațiile martorului Gh. Bezede (f.d.35, vol. II), care a declarat „a doua zi a văzut în ogradă la poartă, la 2 m. sânge”- fapt care denotă că fiul inculpatului a fost atacat în ogradă, dar nu în loc public;
- hotărârile contestate în partea prejudiciului material și moral sunt ilegale și lipsite de echitate socială și morală.

**6.** Referință pe marginea recursului ordinar declarat, a depus acuzatorul de stat, care a solicitat declararea inadmisibilității acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, pe motiv că recurentul își exprimă dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă motivele de reapreciere a materialului probator nu se conțin în temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală.

**7.** Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs, potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de

apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Recurentul, în recursul său invocă ca temei de casare a deciziei prevederile art.427 alin.(1) pct.5) Cod de procedură penală și anume că, ședința de judecată în instanța de apel s-a desfășurat în lipsa părții vătămate N. Bezede, fapt care în opinia recurentului a dus la încălcarea dreptului la apărare a inculpatului deoarece, acesta nu a avut posibilitatea de a formula întrebări.

Analizând actele cauzei prin prisma criticilor invocate de autor Colegiul, consideră că, temeiul menționat în recurs nu și-a găsit confirmarea, nefiind stabilite presupusele erori de drept, deoarece efectuând o retrospectivă cronologică a acțiunilor întreprinse de instanța de apel în vederea asigurării prezenței părții vătămate N. Bezede în ședințele instanței de apel, stabilește următoarele.

Prezenta cauză a parvenit în instanța de apel la 21.06.2018 fiind stabilită ședința de judecată pentru 08.08.2018.

Potrivit actelor cauzei partea vătămată a fost înștiințată prin scrisoare recomandată despre data desfășurării ședinței de judecată din 08.08.2018, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.140 vol. II). La ședința preconizată pentru 08.08.2018 N. Bezede din motive necunoscute nu s-a prezentat (f.d.141-145 vol. II).

În acest context, Colegiul consideră necesar de specificat prevederile:

- art.235 alin.(2) Codul de procedură penală: *“Persoana citată este obligată să se prezinte conform citației, iar în caz de imposibilitate de a se prezenta la data, ora și locul la care a fost citată, ea este obligată să informeze organul respectiv despre aceasta, indicând motivul imposibilității de a se prezenta”*;

- art.319 alin.(2) Codul de procedură penală: *“Partea prezentă la un termen de judecată nu mai este citată pentru termenele ulterioare, chiar dacă va lipsi la vreunul dintre aceste termene”*;

-alin.(5) al aceluiași articol: *“Când judecata se desfășoară în continuare, părțile și ceilalți participanți la proces nu se mai citează”*.

Raportând normele de drept menționate la cazul supus examinării, Colegiul conchide că partea vătămată fiind citată legal pentru ședința de judecată din 08.08.2019, în cazul imposibilității de prezentare pentru această dată era obligată să informeze instanța despre acest fapt, cu indicarea motivului imposibilității, circumstanță ignorată de către partea vătămată. Astfel, instanța de apel îndeplinind obligația sa de citare legală a părții vătămate pentru data de 08.08.2019, nu mai era obligată s-o citeze și pentru ședințele următoare.

Alegațiile recurentului prin care se indică că prin neasigurarea prezenței lui N. Bezede în ședința instanței de apel inculpatului i s-a încălcat dreptul la apărare Colegiul penal le respinge ca neîntemeiate, or partea vătămată în instanța de fond a fost audiată în prezența inculpatului și apărătorului acestuia, care au avut posibilitatea de a acorda întrebări în vederea elucidării tuturor circumstanțelor cauzei.

Tot aici Colegiul reține și faptul că în cadrul cercetării judecătorești avocatul V. Pîslaru a solicitat audierea repetată a martorilor, însă nu a înaintat nici un demers referitor la necesitatea audierii părții vătămate. La fel nu a solicitat amânarea examinării cauzei din motivul neprezenței lui N. Bezede (f.d.141-148 vol. II).

Acestea fiind menționate, Colegiul penal consideră că, temeiul invocat în recurs nu și-a găsit confirmarea, nefiind stabilite presupusele erori de drept, deoarece partea vătămată, a fost înștiințată legal despre data, ora și locul desfășurării ședinței de judecată.

În opinia instanței de recurs, nu sunt întemeiate nici motivele de critică în cazul de casare

prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, prin care se tinde la faptul că: „instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel”, deoarece instanța de apel nu a apreciat și nu s-a expus corect asupra declarațiilor martorilor P. Torozan, Vl. Leșan, Gh. Bezede și alte înscrisuri anexate la materialele cauzei.

Lecturând textul deciziei instanței de apel, se observă că decizia adoptată cuprinde toate motivele pe care se întemeiază soluția și instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante invocate în apel, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, în legătură cu ce nu se constată prezența temeiului prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

De asemenea, Colegiul reține că, în recursul declarat, este criticată aprecierea de către instanța de apel a probelor administrate pe caz, însă argumentul invocat nu este prevăzut de lege ca temei pentru a judeca cauza în ordine de recurs. Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor când instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesuale penale, ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțe nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Sub acest aspect, Colegiul reține că instanța de fond și de apel, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, cât ale apărării atât și ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția lui I. Bezede în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal, să fie justă și întemeiată.

Astfel, conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată desfășurat și minuțios în textul hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel, și anume: declarațiile părții vătămate N. Bezede, martorilor D. Pascari, P. Pascari, P. Torozan, V. Guțu, Vl. Leșan, O. Pascari și V. Cumatrenco cât și înscrisurile menționate și analizate în textul deciziei instanței de apel. Temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe nu s-au stabilit.

De asemenea, referitor la art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, invocat de recurent ca temei pentru recurs și anume că, nu au fost întrunite elementele infracțiunii în acțiunile ce i se incriminează lui I. Bezede, Colegiul penal îl consideră irelevant.

Astfel, se menționează, că sub aspectul situației „neîntrunire a elementelor infracțiunii” se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea.

Sub aspect doctrinar, în viziunea instanței de recurs se regăsesc în acțiunile ce i se incriminează lui I. Bezede, elementele componente de infracțiune prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal și anume huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei și de amenințarea cu aplicarea violenței, săvârșite cu aplicarea armei.

Conform art.113 alin.(1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componente de infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Potrivit teoriei penale, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.287 Cod penal, constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei

asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, ori în acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Din aceste prevederi reiese că fapta prejudiciabilă cunoaște 4 modalități normative cu caracter alternativ. De asemenea doctrina menționează că infracțiunea specificată la art.287 Cod penal este o infracțiune formală și se consideră consumată din momentul realizării acțiunilor specificate în latura obiectivă.

Prin acțiuni care încalcă ordinea publică, se înțelege fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, care se concretizează în acostarea jignitoare a persoanelor, în alte acțiuni similare ce încalcă normele etice, tulbură ordinea publică și liniștea persoanelor.

În sensul art.287 Cod penal, prin violență se are în vedere violența soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății ori violența soldată cu leziuni corporale care nu presupun nici dereglarea de scurtă durată a sănătății, nici pierderea neînsemnată și stabilă a capacității de muncă.

Prin acțiuni care, după conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, trebuie de înțeles violarea demonstrativă a normelor etice general acceptate.

Așa dar, din declarațiile părții vătămate rezultă că la 24.03.2018 în barul din localitatea a avut un conflict verbal cu I. Bezede, ulterior a plecat la acesta pentru a clarifica situația. Când au ajuns la poartă din casă a ieșit Bezede Petru, și s-a adresat la el cu cuvinte necenzurate după care s-a început o bătaie. În urma lui Petru a ieșit Bezde Ion, care avea o armă, care a efectuat o împușcătură în sus, iar în acest timp Petru l-a dat jos lângă roata din față a șoferului, apoi Ion a împușcat în direcția unde erau ei jos, când s-a efectuat a doua tragere a auzit cum s-a dezumflat roata și a simțit o durere la ureche (f.d.19-25 vol. II).

La fel, Colegiul penal reține că din declarațiile martorilor P. Bezede și V. Guțu rezultă că a văzut cum în ogradă a intrat partea vătămată cu V. Cumatrenco strigând „văucid” și avea ceva lucios în mână. Apoi a început o bătaie între Petru și Nicolae, Nicolae era deasupra lui Petru care a strigat că l-a tăiat. Ion Bezede s-a dus în casă după armă. V. Guțu s-a dus să-i despartă, iar **Ion Bezede a împușcat în sus și Nicolae a început să fugă spre automobil, iar Ion Bezede a împușcat în roata de la automobil. Pe urmă Ion Bezede a împușcat în toate cele patru roți** (f.d.40-44, 54-60, vol. II).

În continuare, instanța de recurs consideră neîntemeiat argumentul recurentului, precum că inculpatul a acționat în stare de legitimă apărare, or potrivit art.35 al Codului penal sunt prevăzute cauzele care înlătură caracterul penal al faptei, printre acestea regăsindu-se și legitima apărare, temei pentru instituirea ultimei, servind atât lipsa caracterului prejudiciabil, fapta prezentându-se ca o activitate social-utilă, cât și lipsa de vinovăție, căci făptuitorul nu acționează cu voință liberă, ci constrâns de necesitatea apărării valorilor sociale amenințate grav prin atac periculos.

Conform alin.(2) al art.36 Cod penal, este în stare de legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public și care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public.

În acest context, se impune a menționa că o altă condiție implicită a apărării legitime perfecte impune proporționalitatea apărării în raport cu gravitatea pericolului și cu împrejurările în care s-a produs atacul ori în condițiile în care s-au depășit limitele acestei proporționalități.

Așa dar, din declarațiile părții vătămate, dar și a martorilor P. Bezede și V. Guțu se

constată că după ce Ion Bezede a efectuat prima împușcătură în sus partea vătămată a început să fugă spre automobil, deci în speță, nu mai era necesară aplicarea armei și efectuarea următoarelor patru împușcături, deoarece conflictul deja s-a consumat odată ce persoana a fugit de la fața locului nefiind un pericol imediat și real. Astfel, Colegiul atestă că după ce partea vătămată a ieșit din curtea casei, Ion Bezede fiind în loc public a mai efectuat încă patru împușcături deteriorând roțile automobilului care aparținea părții vătămate. Împușcăturile au fost efectuate în prezența mai multor persoane, prin urmare acțiunile lui Ion Bezede de efectuare a celor patru împușcături în roțile automobilului constituie exact formula sus-enunțată (adică legitima apărare nu mai are un caracter perfect), încadrându-se în depășirea stării prevăzute la alin.(2) al art.36 Cod penal, astfel legitima apărare este invocată în recurs fără a fi confirmată prin probe veridice.

Instanța de recurs nu va reține argumentele apărării precum că inculpatul a acționat în scop de reținere a infractorului fiind în stare de extremă necesitate din următoarele considerente:

- este în stare de extremă necesitate persoana care săvârșește fapta pentru a salva viața, integritatea corporală sau sănătatea sa, a altei persoane ori un interes public de la un pericol iminent care nu poate fi înlăturat altfel.

- condițiile stării de extremă necesitate privitoare la pericolul social sunt: pericolul să fie iminent; pericolul să amenințe viața, integritatea corporală, sănătatea făptuitorului sau altor persoane sau interes public; să nu poată fi înlăturat decât prin comiterea unei fapte prevăzute de legea penală.

Condițiile acțiunii de salvare a valorilor sociale ocrotite de lege sunt:

- pericolul nu poate fi înlăturat decât prin comiterea unei fapte prevăzute de legea penală;

- săvârșirea faptei prevăzute de legea penală a fost unicul mijloc, unica posibilitate de lichidare a pericolului;

- să nu cauzeze urmări vădit mai grave decât cele care s-ar fi putut produce dacă pericolul nu ar fi fost înlăturat.

Raportând cele menționat supra la motivul invocat de apărare, Colegiul reține că, acesta nu se circumscrie nici în noțiunea de extrema necesitate din considerentul că conflictul dintre N. Bezede și P. Bezede - fiul acesteia, după prima împușcătură efectuată în aer era deja epuizat (produs), or după cum s-a menționat mai sus partea vătămată imediat a început să fugă. Deci, un pericol depărtat, trecut sau viitor nu justifică aplicarea în continuare a armei și nu realizează, astfel, starea de extremă necesitate. Condiția privitoare la iminența pericolului trebuie să fie cercetată și stabilită în raport cu momentul în care a fost săvârșită fapta de salvare.

Critica adusă de apărare referitor la încadrarea juridică greșită pe motiv că în speță nu s-a dovedit intenția inculpatului de a săvârși infracțiunea, iar instanțele eronat au concluzionat că ograda inculpatului este un loc public Colegiul o consideră neîntemeiată din următoarele considerente.

Potrivit doctrinei penale, huliganismul de regulă este săvârșit în locuri publice (străzi, piețe, plaje, cafenele, restaurante, mijloace de transport în comun, etc.). Însă, huliganismul poate fi săvârșit și în locuri care nu au un caracter public (apartamente, sedii de întreprinderi, **terenuri private**, mijloace de transport personal, etc.). Or, din dispoziția art.287 Cod penal nu se desprinde că infracțiunea de huliganism este săvârșită neapărat într-un loc public. Totuși, obligatoriu este modul public al infracțiunii de huliganism: actele huliganice sunt săvârșite în prezența unor persoane sau rezultatul actelor huliganice devine

inevitabil cunoscut altor persoane. Huliganismul este o faptă săvârșită în public, dar nu neapărat într-un loc public. Desconsiderarea deplină a ordinii publice o demonstrează dorința făptuitorului de a profita de un pretext neînsemnat pentru răfuiala cu victima. În frecvente cazuri, pretextul pentru săvârșirea infracțiunii din motive huliganice este, în genere, aproape imposibil de identificat. Aceasta deoarece un astfel de pretext este în totală necorespondere cu fapta comisă și cu urmările produse de aceasta. Colegiul penal constată că, instanțele de fond corect au interpretat prevederile art.131 Cod penal, potrivit căruia fapta se consideră a fi săvârșită în public și atunci când este comisă: într-un loc inaccesibil publicului, cu intenția ca fapta să fie auzită sau văzută, dacă aceasta s-a produs față de două sau mai multe persoane; prin orice mijloace recurgând la care făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului. Din cele menționate reiese cu claritate că, întotdeauna, infracțiunea de huliganism presupune ipostaze cu implicații publice. Dar, numai în unele cazuri este săvârșită în locuri publice. Infracțiunea de huliganism trebuie delimitată de anumite fapte nepenale, și anume de fapte prevăzute de Codul contravențional, care se deosebesc substanțial prin faptul că, ele nu presupun și prezența unei acțiuni adiacente (așa cum o presupune infracțiunea de huliganism, când are un caracter complex), acțiune exprimată, alternativ, în: aplicarea violenței asupra persoanelor; amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor; opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice.

Ținând cont de cele menționate, Colegiul atestă că acțiunile inculpatului întrunesc elementele infracțiunii incriminate or acesta a săvârșit fapta în public și își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului, fapt confirmat de martorii în cauza dată, declarând că după prima împușcătură care a fost efectuată în aer, partea vătămată a părăsit locul în care se bătea cu Petru, iar inculpatul a continuat acțiunile huliganice efectuând încă patru împușcături în roțile automobilului care aparținea lui Nicolae Bezede.

Referitor la argumentele apărării prin care se indică că instanța de apel nu a verificat sub toate aspectele și obiectiv circumstanțele cauzei, și contrar prevederilor art.414 Cod de procedură penală a respins solicitările apărării de a audia suplimentar martorii, Colegiul penal reține, că instanța de apel corect a dispus respingerea cererii avocatului V. Pîslaru, pe motiv că acești martori anterior au fost deja audiați în prezența inculpatului și apărătorului, cu asigurarea posibilității părților de a le adresa întrebări și a elucida toate circumstanțele relevante cazului.

Argumentele recurentului precum că concluziile instanței prin care se indică că „*I. Bezede a efectuat împușcături din armă în direcția lui N. Bezede și a automobilului acestuia*” sunt eronate și contravin declarațiilor tuturor martorilor și a părții vătămate, Colegiul le respinge, or atât prin rechizitoriului cât și în hotărârile instanței de fond inculpatului nu i s-a incriminat că acesta ar fi tras un foc din armă anume în direcția părții vătămate, dar „în direcția automobilului ce aparține cet. Bezede Nicolae”.

Alegațiile titularului dreptului de recurs precum, că atât declarațiile inculpatului cât și a martorilor nu au fost verificate în apel, Colegiul penal le respinge ca neîntemeiate și declarative, or, din procesul verbal al ședinței instanței de apel (f.d.145 vol. II) rezultă că instanța în conformitate cu prevederile art.414 alin.(2) Cod de procedură penală a verificat declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor, acestea fiind consemnate în procesul verbal.

Afirmația recurentului, precum că instanța de apel nu a verificat faptul că prima instanță nu a expus în sentință integral declarațiile martorilor P. Torozan, Gh. Bezede și V. Leșan, nu poate fi reținută ca temei de admitere a recursului declarat, deoarece, instanța

de fond în conformitate cu prevederile art.102 alin.(1) Cod de procedură penală, a redat în conținutul sentinței declarațiile relevante faptei, care au importanță pentru justa soluționare a cauzei, iar instanța de apel în conținutul deciziei adoptate s-a pronunțat asupra acestui argument (f.d.163 vol. II).

La fel urmează a fi respins ca neîntemeiat și argumentul invocat de apărare prin care se indică că în speță neîntemeiat s-a dispus confiscarea armei de model „Baical”. La acest capitol Colegiul reține prevederile art.106 alin.(1), (2) lit. a) Cod penal, care stipulează că confiscarea specială constă în trecerea forțată și gratuită în proprietatea statului a bunurilor utilizate pentru săvârșirea unei infracțiuni.

Prin urmare, odată ce instanța de fond a ajuns la concluzia că inculpatul la săvârșirea infracțiunii de huliganism a utilizat arma de model „Baical MP-155” just ținând cont de prevederile normei sus citate a dispus confiscarea acesteia.

În continuare instanța de recurs va respinge ca irelevant argumentul recurentului referitor la faptul că instanțele au admis ca probe contrar prevederilor art.94 alin.(1) pct.10 CPP, depozițiile martorilor D. Pascari, P. Pascari și O. Pascari, care au făcut declarații din cele auzite de la partea vătămată.

În acest context Colegiul penal reține că potrivit art.94 alin.(1) pct.10 CPP, *„nu pot fi admise ca probe datele care au fost obținute de la o persoană care nu poate recunoaște documentul sau obiectul respectiv, nu poate confirma veridicitatea, proveniența lui sau circumstanțele primirii acestuia”*, în speță însă declarațiile martorilor menționați nu au fost făcute referitor la careva obiecte sau documente, astfel persoanele nu au fost chestionate referitor la veridicitatea sau proveniența unor obiecte sau documente, or depozițiile acestora s-au rezumat la evenimentele din seara de 24.03.2017, mai exact martorii au menționat despre faptul că partea vătămată le-a comunicat în ce circumstanțe i-au fost cauzate vătămarile corporale.

Referitor la legățile recurentului prin care se indică că instanțele de fond nu au luat în considerație și nu s-au pronunțat asupra rechizitoriului pe cauza penală nr.2017380199 cu privire la acuzarea lui N. Bezede învinuit de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.179 alin.(1) și 152 alin.(1) Cod penal, Colegiul atestă că deși în privința lui N. Bezede este intentată o cauză penală, însă acest fapt nu îl dezvinovățesc pe inculpat și nu justifică acțiunile acestuia.

Cât privește argumentul precum că hotărârile contestate în partea prejudiciului material și moral sunt ilegale și lipsite de echitate socială și morală, instanța de recurs reține că aceste afirmații sunt neîntemeiate, iar soluția instanței de apel prin care s-a menținut soluția instanței de fond la acest capitol este una corectă, în conformitate cu prevederile art.art.219-225 Cod de procedură penală.

Art.220 Cod de procedură penală, prevede că, acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală și se aplică normele procedurii civile, dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări.

La acest capitol instanța de recurs ține să menționeze că, instanța de fond la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul material, a luat în considerație probele prezentate, care confirmă cheltuielile suportate (bonurile de plată nr.0003 din 30.03.2017 și nr.079066 din 22.05.2017) iar în argumentarea prejudiciului moral a ținut cont atât de gravitatea suferințelor psihice și fizice suportate de partea vătămată, cât și de datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: - importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale lezate -nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a

suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate (rudelor), pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.); - felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, precum și alte circumstanțe probatoare în particular, situația familială și materială a persoanei care poartă răspundere pentru cauzarea prejudiciului moral părții vătămate.

Din acest punct de vedere se conchide că, corect a fost soluționată acțiunea civilă de către instanța de fond, soluție care întemeiat a fost menținută de către instanța de apel, or părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare și acesta incontestabil a suportat suferințe psihice drept urmare a acțiunilor ilegale ale inculpatului.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că n-a fost constatată prezența în speța examinată vreunei erori de drept din cele invocate și semnalate de către avocatul V. Pîslaru în numele inculpatului, ce ar servi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante prescrise de art.art.414-419 Cod de procedură penală, fiind just constatate elementele infracțiunii imputate inculpatului, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului ordinar declarat la caz, ca fiind vădit neîntemeiat.

**8.**În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

### **DECIDE :**

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Pîslaru Vitalie în numele inculpatului Bezede Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2018, în cauza penală în privința lui ***Bezede Ion***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 aprilie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac